

COMMISSIE VAN TOEZICHT
BETREFFENDE
DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

CTIVD nr. 11a

TOEZICHTSRAPPORT

**Inzake het onderzoek van de Commissie naar de uitvoering
van de Wet veiligheidsonderzoeken door de MIVD**

1. Inleiding

Op grond van haar toezichthoudende taak ex artikel 64 van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2002 (WIV 2002) heeft de Commissie van Toezicht betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (verder: de Commissie) een onderzoek verricht naar de rechtmatigheid van de uitvoering door de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) van de regeling betreffende de veiligheidsonderzoeken zoals neergelegd in de Wet veiligheidsonderzoeken (Wvo). Een overeenkomstig onderzoek is verricht bij de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD). Naar aanleiding van dit onderzoek bij de AIVD verschijnt een afzonderlijk toezichtsrapport. Van het voornemen tot het instellen van de onderzoeken is door de Commissie conform artikel 78, derde lid, WIV 2002 op 24 juni 2004 mededeling gedaan aan de Minister van Defensie respectievelijk de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan de Voorzitter van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.¹

2. De Wet veiligheidsonderzoeken

2.1 *De wettelijke regeling in het kort*

Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet stelt dat beperkingen van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer slechts bij of krachtens de wet mogen worden gesteld. Het instellen van een veiligheidsonderzoek is te beschouwen als een beperking van de persoonlijke levenssfeer en behoeft aldus een wettelijke grondslag.² De huidige wettelijke basis voor de taak van de MIVD met betrekking tot het verrichten van veiligheidsonderzoeken is te vinden in de taakstelling van de MIVD zoals beschreven in artikel 7, tweede lid, onder b, van de WIV 2002, waarin de dienst wordt belast met het verrichten van veiligheidsonderzoeken als bedoeld in de Wet veiligheidsonderzoeken, en in de overige relevante bepalingen van de WIV 2002 en de Wvo. Tevens brengt de beperking van de persoonlijke levenssfeer met zich mee dat het veiligheidsonderzoek te allen tijde sluitstuk dient te zijn van een samenhangend pakket van beveiligingsmaatregelen. Voor het aanwijzen van vertrouwensfuncties en het instellen van veiligheidsonderzoeken is slechts plaats voor zover de risico's die reesteren nadat organisatorische en fysieke beveiligingsmaatregelen zijn genomen, daartoe aanleiding geven.³

¹ De Commissie doet tegenwoordig ook mededeling van het voornemen tot het instellen van een onderzoek aan de Voorzitter van de Eerste Kamer. Toen dit rapport werd aangekondigd was dit echter nog niet het geval.

² *Kamerstukken II 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 1 (MvT).*

³ *Kamerstukken II 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 3.*

In artikel 2 van de Wvo is geregeld dat in eerste instantie de AIVD onder verantwoordelijkheid van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de aangewezen dienst is ter verrichting van veiligheidsonderzoeken, behalve wanneer het gaat om vertrouwensfuncties bij het Ministerie van Defensie, dan wel indien het een functie betreft die als vertrouwensfunctie moet worden aangemerkt in verband met de daarmee samenhangende noodzaak om toegang te hebben tot militaire installaties. In deze gevallen verricht de MIVD het veiligheidsonderzoek en wordt de beslissing over het al dan niet afgeven van de verklaring van geen bezwaar (*verder: de verklaring*) genomen door de Minister van Defensie.

Het veiligheidsonderzoek gaat vooraf aan het afgeven dan wel weigeren van de verklaring die ingevolge artikel 7, eerste lid jo. artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wvo noodzakelijk is om een vertrouwensfunctie te kunnen vervullen. Een vertrouwensfunctie is volgens de wet een functie die de mogelijkheid biedt de nationale veiligheid te schaden, aldus artikel 1, eerste lid, sub a jo. artikel 3, eerste lid, van de Wvo. De vertrouwensfuncties worden ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wvo aangewezen door de Minister die verantwoordelijk is voor het beleidsterrein waartoe de vertrouwensfunctie behoort in overeenstemming met de Minister van Defensie. Indien het een vertrouwensfunctie bij een Hoog College van Staat betreft, geschiedt deze aanwijzing door het bevoegde gezag van dit Hoog College van Staat⁴ in overeenstemming met de Minister van Defensie. De werkgever⁵ die het aangaat wordt ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wvo van de aanwijzing terstond op de hoogte gesteld en geeft ingevolge het tweede lid van dit artikel desgevraagd inlichtingen over de inrichting van zijn dienst, bedrijf of instelling, die nodig zijn voor de beoordeling van de mate waarin een functie de mogelijkheid biedt de nationale veiligheid te schaden.

Het afgeven van de verklaring is een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De bovengenoemde aanwijzing van de vertrouwensfuncties is eveneens een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, Algemene wet bestuursrecht.

Wanneer een persoon zal worden belast met de vervulling van een vertrouwensfunctie meldt de werkgever deze persoon ingevolge artikel 4, eerste lid, Wvo aan bij de Directeur van de MIVD. Wanneer het gaat om een functie die pas na de indiensttreding als vertrouwensfunctie wordt aangewezen, geldt ingevolge artikel 5, eerste lid, van de Wvo voor de werkgever ten aanzien van de persoon die is belast met deze functie hetzelfde. De Minister van Defensie dient volgens artikel 6 van de Wvo zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken, te beslissen omtrent het afgeven van de verklaring. De verklaring kan ingevolge artikel 8, tweede lid, Wvo worden geweigerd indien onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat de betrokkene⁶ onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie

⁴ Onder bevoegd gezag van een Hoog College van Staat moet volgens artikel 1, eerste lid, sub d, Wvo worden verstaan: de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de vice-president van de Raad van State, de president van de Algemene Rekenkamer of de Nationale ombudsman.

⁵ Werkgever als bedoeld in de Wvo is ingevolge artikel 1, tweede lid, van die wet (a) degene jegens wie een ander krachtens arbeidsovereenkomst of publiekrechtelijke aanstelling gehouden is tot het verrichten van arbeid, behalve indien die ander aan een derde ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid, welke die derde gewoonlijk doet verrichten, (b) degene aan wie een ander ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid als bedoeld onder a of (c) degene die leiding geeft aan het verrichten van arbeid.

⁶ Met betrokkene wordt bedoeld de (aspirant) vertrouwensfunctionaris naar wie door de MIVD een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld.

voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen of indien het veiligheidsonderzoek onvoldoende gegevens heeft kunnen opleveren.

Ten aanzien van stukken en besluiten die betrekking hebben op het weigeren dan wel intrekken van de verklaring zijn mandaat en machtiging verleend aan de Secretaris-Generaal.⁷ Voor het afgeven van de verklaring is mandaat verleend aan het Hoofd van het Bureau Personele Veiligheid van de Afdeling Contra-inlichtingen en Veiligheid.⁸

2.2 Een alle vertrouwensfuncties omvattende regeling

Blijkens de Memorie van Toelichting bij het in 1994 gepresenteerde wetsvoorstel, bestond toentertijd de wens een alle vertrouwensfuncties omvattende regeling op te stellen.⁹ Hiervoor werd een aantal redenen aangevoerd.

Ten eerste bestond er op dat moment nog geen uniforme regeling voor het instellen van veiligheidsonderzoeken naar personen die een vertrouwensfunctie bekleedden in de overheidssector en in de particuliere sector. Voor de overheidssector was deze materie geregeld in de Ambtenarenwet, de Militaire Ambtenarenwet en de bijbehorende reglementen. In de particuliere sector ontbrak een soortgelijke regeling. Naar het oordeel van de regering was het echter wel noodzakelijk dat deze er kwam. Een alle vertrouwensfuncties omvattende regeling zou de veiligheidsonderzoeken in alle sectoren gelijk kunnen stellen.¹⁰

Ook uit rechtsbeschermend oogpunt werd het samenbrengen van bepalingen met betrekking tot vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken in één regeling gewenst geacht. Het instellen van een veiligheidsonderzoek is te beschouwen als een beperking van de persoonlijke levenssfeer. Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet vereist dat een dergelijke beperking bij of krachtens de wet wordt gesteld. Dit vereiste van een wettelijke grondslag is gediend bij een heldere en overzichtelijke regeling die geldt voor alle veiligheidsonderzoeken.¹¹ De nieuwe regeling zou tevens een ten aanzien van alle veiligheidsonderzoeken geldende regeling van bezwaar en beroep bevatten. Dit zou de overzichtelijkheid en de uniformiteit ten goede komen en tevens de kwaliteit en snelheid van de besluitvorming dienen, aldus de wetgever.¹²

Tot slot vormde een nieuwe wet een goede gelegenheid de regeling van vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken uit het verband van de ambtelijke rechtspositieregeling los te maken. Het wetsvoorstel sloot aan bij het in de toenmalige Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten genoemde belang van de veiligheid en andere gewichtige belangen van de Staat.¹³ Het behartigen van het belang van de veiligheid en van andere gewichtige belangen van de Staat en het in dat kader treffen van beveiligingsmaatregelen is niet iets dat uit zijn aard verband houdt met de regeling van de ambtelijke rechtspositie, aldus de

⁷ Zie artikel 2, eerste lid, onder b, van de Mandaatregeling Defensie Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 en Wet veiligheidsonderzoeken.

⁸ Zie artikel 3, tweede lid, onder a, jo. artikel 7 van de Mandaatregeling Defensie Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 en Wet veiligheidsonderzoeken jo. artikel 3, eerste lid, onder d, van de Sub-mandaatregeling Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst 2002 jo. artikel 2 van de Sub-mandaatregeling Afdeling Contra-inlichtingen en Veiligheid Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst 2002.

⁹ *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 2.

¹⁰ *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 1.

¹¹ *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 10.

¹² *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 8-9.

¹³ Inmiddels vervangen door het belang van de nationale veiligheid, zoals opgenomen in artikel 7, tweede lid, aanhef van de WIV 2002.

Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel.¹⁴ Elders in de memorie wijst de minister er met nadruk op dat de vraag welke gevolgen voor de arbeidsrelatie verbonden mogen en moeten worden aan de noodzaak om betrokkene uit de functie te ontheffen, los staat van de vraag of de verklaring van geen bezwaar kan worden afgegeven. Er is bewust voor gekozen de arbeidsrechtelijke gevolgen van het weigeren van de verklaring niet te regelen in de Wet veiligheidsonderzoeken.¹⁵ Eventuele arbeidsrechtelijke gevolgen dienen dan ook geen rol te spelen in de beoordeling van het veiligheidsonderzoek.¹⁶

Onlangs is het belang van uniformiteit van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken tot uitdrukking gebracht in het hernieuwde Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD uit 2006.¹⁷ In artikel 2:1 van dit convenant hebben de MIVD en de AIVD met elkaar afgesproken dat tussen de diensten op de daartoe geëigende niveaus afstemming plaatsvindt op het gebied van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken. Tevens is in het Convenant opgenomen dat de diensten ten behoeve van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken met elkaar persoonsgegevens uitwisselen voor zover dat noodzakelijk is voor een goede taakuitvoering. Deze uitwisseling van persoonsgegevens kent een wettelijke basis in artikel 58, tweede lid, onder a, van de WIV 2002.

Artikel 6.3 van het ingetrokken Convenant uit 2005 – de voorloper van het huidige convenant – droeg de diensten bovendien op waar mogelijk elkaars verklaringen van geen bezwaar te erkennen. Dit uitgangspunt werd met zoveel woorden genoemd tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel van de Wvo. In de nota naar aanleiding van het verslag schrijven de toenmalige Ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie dat wanneer een persoon overgaat van een vertrouwensfunctie in de militaire sector naar een vertrouwensfunctie in de civiele sector of omgekeerd, er niet anders wordt gehandeld dan wanneer een persoon binnen één van die sectoren overgaat naar een andere functie. Uitgangspunt is dat er slechts een nader onderzoek wordt ingesteld indien er sprake is van een overgang naar een uit beveiligingsoogpunt zwaardere vertrouwensfunctie of wanneer er na het eerdere onderzoek zoveel tijd is verstreken dat er zich een wijziging kan hebben voorgedaan in de gegevens waaraan in het kader van het veiligheidsonderzoek aandacht is besteed.¹⁸

Met het opnemen van dit uitgangspunt van uitwisselbaarheid in het Convenant onderstreepten de MIVD en de AIVD in 2005 het belang van de uniformiteit van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken. Het valt de Commissie op dat deze bepaling in het hernieuwde convenant niet onverkort is overgenomen. In het convenant van 2006 staat dat bij uitwisseling van personeel de diensten elkaars verklaringen erkennen, zij het in afwachting van een door de ontvangende dienst in te stellen veiligheidsonderzoek. De Commissie is van oordeel dat het hier een beperkte vorm van uitwisselbaarheid betreft. Deze doet slechts ten dele recht aan de in de wet genoemde uitgangspunten en vormt naar het oordeel van de Commissie dan ook een stap achteruit.

¹⁴ *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 2.

¹⁵ *Kamerstukken II* 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 15.

¹⁶ Het weigeren van de verklaring heeft tot gevolg dat betrokkene uit diens vertrouwensfunctie wordt ontheven. Dit betekent niet automatisch dat betrokkene wordt ontslagen. In voorkomende gevallen wordt betrokkene bijvoorbeeld op een niet-vertrouwensfunctie geplaatst. De weigering van de verklaring en het ontslag dienen los van elkaar te worden gezien.

¹⁷ *Stcrt.* 2006, 213, p. 11.

¹⁸ *Kamerstukken II* 1995/96, 24 023, nr. 5, p. 6-7.

2.3 Wijziging Wet veiligheidsonderzoeken

Op 11 oktober 2004 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de Minister van Defensie, de resultaten van een onderzoek naar de uitvoerbaarheid van de Wvo aangeboden aan het parlement.¹⁹ Dit onderzoek heeft aanleiding gevormd om enkele aanpassingen van de wet voor te stellen.

Op 20 september 2006 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties mede namens de Minister van Defensie een voorstel tot wijziging van de Wvo ingediend bij de Tweede Kamer.²⁰ Naast de aanpassingen van de wet naar aanleiding van het bovengenoemde onderzoek naar de uitvoerbaarheid van de Wvo, is in dit voorstel tevens een aanbeveling verwerkt van de commissie-Oord betreffende de dynamisering van de veiligheidsonderzoeken ten behoeve van de burgerluchtvaart.²¹ Met dit laatste wordt beoogd dat de AIVD en, krachtens de schakelbepaling van artikel 2 Wvo de MIVD, stelselmatig justitiële en strafvorderlijke²² gegevens en gegevens uit politieregisters kunnen opvragen om te bezien of er niet een tussentijds hernieuwd veiligheidsonderzoek naar betrokkene dient te worden uitgevoerd. Voor het overige is er in het voorstel een aantal wijzigingen opgenomen ter precisering of verduidelijking van de wetstekst.

3. Opzet van het onderzoek van de Commissie

Het onderzoek van de Commissie richtte zich zowel op de interne uitwerking door de MIVD van de bepalingen die in de Wvo zijn neergelegd als op de uitvoering van veiligheidsonderzoeken. Hiertoe heeft de Commissie de beleidsregels en de interne regeling aan onderzoek onderworpen. Tevens heeft de Commissie bij de MIVD onderzoek verricht naar de dossiers betreffende veiligheidsonderzoeken in de periode van 29 mei 2002²³ tot september 2006 die hebben geleid tot een voornemen tot weigering van de verklaring van geen bezwaar. Ten aanzien van de overige veiligheidsonderzoeken in deze periode heeft de Commissie zich beperkt tot steekproefsgewijs onderzoek.

Allereerst komt in paragraaf 4 de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken door de MIVD aan de orde. Paragraaf 5 behandelt de beoordeling van de veiligheidsonderzoeken in het licht van het al dan niet afgeven van de verklaring. Naast een uitgebreide behandeling van de verschillende weigeringsgronden zal in deze paragraaf tevens onder meer worden stilgestaan bij de geldende termijnen en de beoordeling van hernieuwde veiligheidsonderzoeken.

De Commissie heeft zich in het kader van het onderzoek de vraag gesteld of de huidige uitvoering van de Wet veiligheidsonderzoeken recht doet aan de wettelijke uitgangspunten van deze wet, zoals die zijn beschreven in de voorgaande paragraaf. De wens van de wetgever te voorzien in een algemene regeling die alle veiligheidsonderzoeken zou

¹⁹ *Kamerstukken II* 2004/05, 29 843, nr. 1.

²⁰ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 805, nr. 2 en 3 (MvT).

²¹ Zie de brief van de Minister van Justitie, mede namens de Minister van Defensie en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van 1 juli 2005 inzake het Veiligheidsbeleid burgerluchtvaart. *Kamerstukken II* 2004/05, 24 804, nr. 30, p. 3.

²² Strafvorderlijke gegevens worden in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens omschreven als gegevens over een natuurlijk persoon of rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek en die het openbaar ministerie in een strafdossier of langs geautomatiseerde weg verwerkt. Het betreft hier dus zaken in de vervolgingsfase en politie-onderzoeken die nog niet zijn afgerond.

²³ Op deze datum is de WIV 2002 in werking getreden. De Commissie ontleent haar controlerende taak aan deze wet.

omvatten en het daarmee samenhangende belang van uniformiteit van de veiligheidsonderzoeken en uitwisselbaarheid van de verklaringen, vormt voor de Commissie een punt van aandacht. In paragraaf 6 van dit rapport behandelt de Commissie deze vraag.

Paragraaf 7 bevat de conclusies en aanbevelingen.

4. De uitvoering van het veiligheidsonderzoek

4.1 Het wettelijk kader

4.1.1 Verzameling van gegevens

Artikel 18 van de WIV 2002 bepaalt dat de MIVD slechts een bijzondere bevoegdheid in de zin van paragraaf 3.2.2 van de wet (bijvoorbeeld het observeren van personen of onderscheppen van communicatie) mag uitoefenen, voor zover dat noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder a, c en e van de WIV 2002. Dit betekent dat voor de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken zoals genoemd in artikel 7, tweede lid, onder b, van de WIV 2002 geen gebruik mag worden gemaakt van de bijzondere bevoegdheden die de MIVD zijn toebedeeld. Slechts de algemene bevoegdheid ten behoeve van de verzameling van gegevens zoals neergelegd in artikel 17 van de WIV 2002 kan worden ingezet. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de MIVD bevoegd is zich bij de uitvoering van zijn taak, dan wel ter ondersteuning van een goede taakuitvoering, voor het verzamelen van gegevens te wenden tot (a) bestuursorganen, ambtenaren en voorts een ieder die geacht wordt de benodigde gegevens te kunnen verstrekken of (b) de verantwoordelijke voor een gegevensverwerking. Het derde lid van artikel 17 van de WIV 2002 bepaalt dat de bij of krachtens de wet geldende voorschriften voor de verantwoordelijke voor een gegevensverwerking betreffende de verstrekking van zodanige gegevens niet van toepassing zijn. Een wettelijk verbod op het verstrekken van gegevens kan de MIVD aldus niet worden tegengeworpen bij een verzoek krachtens artikel 17 van de WIV 2002.

Dit laatste betekent echter niet dat de instanties en personen genoemd in artikel 17 WIV 2002 verplicht zijn om de gevraagde gegevens te verstrekken. De huidige regeling kent als uitgangspunt de vrijwillige verstrekking van gegevens. Met de voorgestelde wetswijziging inzake de zogenoemde post-Madrid maatregelen, thans in behandeling bij de Tweede Kamer, zal hierin verandering komen. Een nieuw artikel 17a WIV 2002 zal de mogelijkheid bieden om bij algemene maatregel van bestuur bestuursorganen aan te wijzen die verplicht zijn om desgevraagd gegevens te verstrekken aan de MIVD.²⁴

4.1.2 Onderwerp van onderzoek

Voor de afbakening van de soort gegevens die mogen worden betrokken in het veiligheidsonderzoek dient men zich te wenden tot de Wet veiligheidsonderzoeken. Artikel 7, tweede lid, van de Wvo somt de gegevens op die uit oogpunt van het al dan niet afgeven van de verklaring in de beoordeling kunnen worden meegenomen. Het gaat hier om:

²⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 553, nr. 3, p. 9-10.*

- a. de justitiële inlichtingen die ten behoeve van het veiligheidsonderzoek zijn verkregen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens;
- b. deelneming of steunverlening aan activiteiten die de nationale veiligheid kunnen schaden;
- c. lidmaatschap van of steunverlening aan organisaties die doeleinden nastreven, dan wel ter verwezenlijking van hun doeleinden middelen hanteren, die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde;
- d. overige persoonlijke gedragingen en omstandigheden, naar aanleiding waarvan betwijfeld mag worden of de betrokkene de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen.

De aanhef van artikel 7, tweede lid, Wvo stelt als voorwaarde dat het hierbij gaat om onderzoek naar gegevens die uit het oogpunt van de nationale veiligheid van belang zijn voor de vervulling van de desbetreffende vertrouwensfunctie. Er dient een verband te bestaan tussen de tijdens het onderzoek naar boven gekomen gegevens en de aard van de vertrouwensfunctie.

De gegevens als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder a, van de Wvo kunnen worden verkregen door het Centraal Justitieel Documentatieregister (CJD) te raadplegen, waarin justitiële gegevens zijn opgenomen zoals bedoeld in de Wet op de justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Wet op de justitiële documentatie en de verklaringen omtrent het gedrag. Naast het hiervoor reeds genoemde artikel 17 van de WIV 2002 is in dit kader tevens artikel 61 van de WIV 2002 relevant. Hierin staat dat de leden van het OM, door tussenkomst van het College van procureurs-generaal, aan de dienst mededeling doen van de te hunner kennis gekomen gegevens die zij voor de MIVD van belang achten.

De zogeheten 'politieke naslag' als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder b en c, van de Wvo wordt verricht bij de AIVD en bij de MIVD zelf. Artikel 58 van de WIV 2002 dient als wettelijke basis voor de naslag die wordt gedaan bij de AIVD naar aanleiding van een veiligheidsonderzoek van de MIVD. Ingevolge het tweede lid, onder a, van dit artikel bestaat de medewerking die de diensten elkaar behoren te verlenen in ieder geval uit de verstrekking van gegevens. Dit staat ook in het Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD.

Onder de categorie overige persoonlijke gedragingen en omstandigheden als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder d, van de Wvo vallen alle gegevens die niet onder de andere categorieën zijn onder te brengen. Wanneer het strafvorderlijke gegevens als bedoeld in de Wet op de justitiële en strafvorderlijke gegevens of gegevens uit politieregisters als bedoeld in de Wet politieregisters²⁵ betreft, geldt artikel 62 van de WIV 2002 als aanvulling op de algemene bevoegdheid tot verkrijging van gegevens door de MIVD zoals beschreven in artikel 17 van de WIV 2002. Dit artikel bepaalt dat de ambtenaren van politie, de ambtenaren van de rijksbelastingdienst, bevoegd inzake de douane en de ambtenaren van de Koninklijke Marechaussee mededeling doen van de te hunner kennis gekomen gegevens die voor een dienst van belang kunnen zijn, aan de in artikel 60, eerste lid, van de WIV 2002 bedoelde ambtenaar, aan wie zij ondergeschikt zijn, die dan op zijn beurt de gegevens doorzendt aan de dienst. De ambtenaren bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de WIV 2002 zijn de korpschef van een politiekorps, de commandant van de Koninklijke Marechaussee en de directeur-

²⁵ Deze gegevens verschillen van justitiële gegevens omdat zij (nog) niet afgedane zaken betreffen. Met het voorstel tot wijziging van de Wvo wordt beoogd deze gegevens op te nemen in artikel 7, tweede lid, onder a, van de Wvo.

generaal van de rijksbelastingdienst van het Ministerie van Financiën. Hoewel de in artikel 60 van de WIV 2002 bedoelde ambtenaren werkzaamheden verrichten ten behoeve van de AIVD, spreekt artikel 62 WIV 2002 van 'een dienst' en niet van de AIVD alleen. Naar het oordeel van de Commissie biedt artikel 62 van de WIV 2002 dan ook genoeg wettelijke basis voor de verstrekking van gegevens uit politieregisters aan de MIVD.

4.1.3 Verwerking van (persoons)gegevens

Voor de uitvoering van veiligheidsonderzoeken zijn ingevolge artikel 12, eerste lid, van de WIV 2002 de algemene bepalingen voor de verwerking van gegevens van belang. Zo vindt de verwerking van gegevens ingevolge artikel 12 van de WIV 2002 slechts plaats voor een bepaald doel en voor zover dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de WIV 2002 of de Wvo, geschiedt de verwerking van gegevens op behoorlijke en zorgvuldige wijze en behoren de gegevens te zijn voorzien van een aanduiding omtrent de mate van betrouwbaarheid dan wel een verwijzing naar het document of de bron waaraan de gegevens zijn ontleend. Artikel 15 van de WIV 2002 belast de Directeur van de MIVD met de zorg voor de geheimhouding van daarvoor in aanmerking komende gegevens, de geheimhouding van daarvoor in aanmerking komende bronnen waaruit gegevens afkomstig zijn en de veiligheid van de personen met wier medewerking gegevens worden verzameld.

Artikel 13, eerste lid jo. tweede lid, van de WIV 2002 geeft voorts limitatief aan op welke personen de verwerking van persoonsgegevens betrekking kan hebben. Het eerste lid, onder b, van dit artikel noemt personen die toestemming hebben verleend voor een veiligheidsonderzoek. Dit toestemmingsvereiste is tevens te vinden in de Wet veiligheidsonderzoeken, welke in artikel 5, tweede lid, bepaalt dat de aanmelding van een persoon voor een vertrouwensfunctie slechts geschiedt met schriftelijke instemming van de betrokkene. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt op dit punt tevens gesproken van de verplichting van de werkgever om de betrokken persoon voor te lichten over de consequenties van het doen van de aanmelding. Tijdens deze voorlichting dienen in ieder geval het veiligheidsonderzoek en de mogelijkheid van een hernieuwd onderzoek aan de orde te komen.²⁶

Artikel 13, eerste lid, onder e, jo. tweede lid, van de WIV 2002 bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens door de MIVD tevens betrekking kan hebben op personen wier gegevens noodzakelijk zijn ter ondersteuning van een goede taakuitvoering van de dienst. In het kader van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken valt allereerst te denken aan het verwerken van gegevens omtrent de partner van betrokkene. Tijdens de parlementaire behandeling heeft de regering aangegeven dat bij alle veiligheidsonderzoeken aandacht wordt besteed aan de partner. De diepgang van dit onderzoek naar de partner hangt af van de zwaarte van de vertrouwensfunctie. Ten aanzien van onderzoek naar andere familieleden werd tijdens de parlementaire behandeling nadrukkelijk het proportionaliteitsbeginsel in de afweging betrokken. Andere familieleden dan de partner worden tegen de achtergrond van dit beginsel slechts in aanmerking genomen bij de zwaarste onderzoeken en uitsluitend indien de omstandigheden zodanig zijn dat het betreffende familielid een aanmerkelijke invloed op betrokkene kan uitoefenen. Als voorbeeld van dit laatste wordt genoemd het samenwonen in familieverband.²⁷

²⁶ *Kamerstukken II 1994/95*, 24 023, nr. 3, p. 14.

²⁷ *Kamerstukken II 1995/96*, 24 023, nr. 5, p. 13.

Naar aanleiding van gerezen vragen tijdens de mondelinge behandeling door de Eerste Kamer van het wetsvoorstel veiligheidsonderzoeken heeft de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken in een brief de indeling van vertrouwensfuncties toegelicht. Vertrouwensfuncties worden afhankelijk van de mate waarin ze de mogelijkheid bieden de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat te schaden, in beginsel onderscheiden in A-, B- en C-functies, zo schrijft de Minister. Daarmee samenhangend worden veiligheidsonderzoeken naar omvang en diepgang onderverdeeld in A-, B- en C-onderzoeken.²⁸ Hierbij geldt het A-onderzoek als het zwaarste onderzoek en het C-onderzoek als het lichtste.

Overigens voert de MIVD naast A-, B- en C-onderzoeken tevens D- en E-onderzoeken uit ten behoeve van vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee. Deze zullen hieronder aan de orde komen.

De onderverdeling in onderzoeken geeft gestalte aan afwegingen van proportionaliteit. Hoe meer in een bepaalde vertrouwensfunctie het belang van de nationale veiligheid geschaad kan worden, hoe zwaarder en diepgaander het onderzoek is dat naar de voor de vertrouwensfunctie in aanmerking komende betrokkene wordt ingesteld. Met de aanvankelijke onderverdeling in A-, B- en C-functies heeft de regering differentiatie aangebracht in de uitvoering van de onderzoeken. De Commissie onderschrijft het belang van deze differentiatie. Zij heeft de veiligheidsonderzoeken ten behoeve van de lichtere vertrouwensfuncties dan ook getoetst op de eisen van proportionaliteit die uit de differentiatie voortvloeien.

4.2 *Uitvoering door de MIVD*

De MIVD heeft de verantwoordelijkheid voor veiligheidsonderzoeken ten aanzien van vertrouwensfuncties bij het Ministerie van Defensie en bij de Koninklijke Marechaussee. Bij het Ministerie van Defensie zijn alle militaire functies aangewezen als een vertrouwensfunctie. Daarnaast is tachtig procent van de burgerfuncties eveneens aangewezen als een vertrouwensfunctie. Bij de Koninklijke Marechaussee zijn alle functies aangewezen als vertrouwensfunctie.²⁹ De uitvoering van de veiligheidsonderzoeken is geregeld in de interne Werkinstructie veiligheidsonderzoeken van de MIVD.

A- en E-onderzoeken

De MIVD verricht onder andere A-onderzoeken ten behoeve van het Ministerie van Defensie. Deze onderzoeken bestaan uit een naslag en gesprekken. Onder naslag wordt verstaan het aan de hand van reeds vastgestelde persoonsgegevens bevragen van een aantal gegevensbestanden. Er vinden gesprekken plaats met betrokkene, referenten of informanten. De referenten zijn personen die door de betrokkene zelf worden opgegeven als gesprekscontact. De informanten zijn personen in de directe kring van betrokkene die door de MIVD op eigen initiatief worden geselecteerd als gesprekscontact. In de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken staat beschreven welke naslag wordt verricht ten aanzien van welke personen. De Werkinstructie beschrijft dat er naslag kan plaatsvinden in de algemene documentatieregisters, de strafregisters en de systemen van de AIVD ten aanzien van de betrokkene, de partner/samenwonende, de medebewoners en (stief/pleeg)ouders. De door

²⁸ Zie de Brief van de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken van 5 november 1996, *Kamerstukken II* 1996/97, 24 023, nr. 63.

²⁹ Zie het Jaarverslag van de MIVD uit 2005. *Kamerstukken II* 2005/06, 30 300 X, nr. 91 (bijlage).

de Commissie onderzochte praktijk van de uitvoering van A-veiligheidsonderzoeken is in overeenstemming met de Werkinstructie en de bepalingen van de Wvo en de WIV 2002.

De E-onderzoeken die de MIVD verricht ten behoeve van vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee zijn wat betreft naslagen identiek aan de A-onderzoeken.³⁰ Ook de uitvoering van deze veiligheidsonderzoeken is in overeenstemming met de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken en het wettelijk kader.

B- en D-onderzoeken

Ten behoeve van vertrouwensfuncties bij het Ministerie van Defensie verricht de MIVD tevens B-onderzoeken. In het kader van B-onderzoeken vinden er in beginsel geen gesprekken plaats met betrokkene, referenten of informanten. Het is de Commissie opgevallen dat de naslag in de praktijk identiek is aan die bij de A- en E-onderzoeken. Dit terwijl de Werkinstructie spreekt van een beperkter naslag ten aanzien van de strafregisters. Op dit punt is de uitvoering van het B-onderzoek aldus naar het inzicht van de Commissie niet in overeenstemming met de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken. De Commissie is echter van oordeel dat dit uitgebreider onderzoek gerechtvaardigd is door het belang van de nationale veiligheid, mede gelet op de uitvoering van dezelfde categorie veiligheidsonderzoeken door de AIVD.³¹ Zij acht daarom de uitvoering van de B-onderzoeken in overeenstemming met de daaraan te stellen eisen en het wettelijk kader en beveelt aan de Werkinstructie met de uitvoering in overeenstemming te brengen.

De D-onderzoeken die de MIVD verricht ten behoeve van vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee zijn wat betreft naslagen identiek aan de B-onderzoeken. Ook de uitvoering van deze veiligheidsonderzoeken is niet in overeenstemming met de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken. Evenals bij de B-onderzoeken is de Commissie echter van oordeel dat dit uitgebreider onderzoek gerechtvaardigd is. Zij acht de uitvoering aldus in overeenstemming met de daaraan te stellen eisen en het wettelijk kader en beveelt aan de Werkinstructie ook ten aanzien van deze onderzoeken in overeenstemming te brengen met de werkwijze in de praktijk.

C-onderzoeken

De MIVD voert ten behoeve van vertrouwensfuncties bij het Ministerie van Defensie eveneens C-onderzoeken uit. Evenals bij de B-onderzoeken vinden er in beginsel geen gesprekken plaats. De naslagen hebben slechts betrekking op de betrokkene. De Commissie acht de uitvoering van de C-onderzoeken in overeenstemming met de daaraan te stellen eisen en het wettelijk kader.

Conclusie

De Commissie constateert dat de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken plaatsvindt binnen het wettelijk kader. De verzameling van gegevens geschiedt in het kader van artikel 17 van de WIV 2002, waarbij wordt aangetekend dat er in overeenstemming met de wet geen gegevensverzameling aan de hand van bijzondere bevoegdheden plaatsvindt. Ook wordt er geen onderzoek verricht naar gegevens die buiten de in artikel 7, tweede lid, van de Wvo gegeven categorieën vallen. Tevens is het de Commissie niet gebleken dat de verwerking van gegevens in het kader van de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken buiten het in de

³⁰ Deze onderzoeken kunnen verschillen van A-onderzoeken in de extra aandacht die uitgaat naar familieomstandigheden. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderzoeken ten behoeve van functies bij de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten.

³¹ Zie Toezichtsrapportage nr. 11b van de Commissie naar de rechtmatigheid van de uitvoering van de Wet veiligheidsonderzoeken door de AIVD, op het moment van vaststellen van dit rapport nog niet verschenen.

WIV 2002 gestelde wettelijke kader plaatsvindt. De Commissie constateert voorts dat voor de bestudeerde veiligheidsonderzoeken in alle gevallen de instemming van betrokkene is gevraagd en verkregen.³²

Wel is het de Commissie opgevallen dat de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken dateert van 16 oktober 1997 en verouderd is. Zo is een aantal van de in deze Werkinstructie genoemde begrippen inmiddels achterhaald, mede in verband met de invoering van de WIV 2002. De Commissie beveelt de Minister aan spoedig te doen voorzien in een geactualiseerde regeling voor de MIVD.

4.3 *Afstemming MIVD en AIVD*

Het is de Commissie opgevallen dat de MIVD in de praktijk geen directe toegang heeft tot de strafvorderlijke gegevens³³ en gegevens uit de politieregisters³⁴. De AIVD heeft deze directe toegang in het kader van een aantal soorten veiligheidsonderzoeken wel.³⁵ Als wettelijke basis hiervoor geldt, naast de algemene bevoegdheid tot verzameling van gegevens genoemd in artikel 17 van de WIV 2002, voor het openbaar ministerie artikel 61 en voor de politie artikel 62 van de WIV 2002.

De Commissie roept op dit punt de wetsgeschiedenis in herinnering, waarin het uitgangspunt van een alle vertrouwensfuncties omvattende regeling ter sprake is gekomen en de daarbij horende wens te voorzien in zoveel mogelijk uniformiteit van de uitvoering van veiligheidsonderzoeken. In het Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD is neergelegd dat de diensten de veiligheidsonderzoeken zoveel mogelijk trachten af te stemmen op elkaar, voorzien in de uitwisseling van gegevens en zoveel mogelijk elkaars verklaringen erkennen. De Commissie acht het ontbreken van een directe toegang tot de strafvorderlijke gegevens en politiegegevens niet in overeenstemming met deze uitgangspunten, daar het tot gevolg heeft dat de AIVD uitgebreider mogelijkheden heeft om naslag te verrichten dan de MIVD. Gevolg hiervan is dat de verklaring afgegeven door de MIVD een andere waarde heeft dan de verklaring van de AIVD.

De uitgangspunten genoemd in de wetsgeschiedenis en in het Convenant indachtig beveelt de Commissie aan dat de AIVD en de MIVD de verschillende regelingen betreffende de uitvoering van veiligheidsonderzoeken ter vergelijking naast elkaar leggen teneinde zoveel als mogelijk is te komen tot harmonisatie van (de voorschriften inzake) de veiligheidsonderzoeken.

5. **De beoordeling van het veiligheidsonderzoek**

Zoals in paragraaf 2.1 reeds beschreven, is de weigering of intrekking van de verklaring voorbehouden aan de Secretaris-Generaal. Wanneer de verklaring kan worden afgegeven,

³² Er wordt geacht aan het vereiste van instemming te zijn voldaan met de handtekening die de betrokkene zet onder diens ingevulde staat van inlichtingen. De staat van inlichtingen is een vragenlijst die de betrokkene invult voorafgaande aan het veiligheidsonderzoek door de MIVD.

³³ Strafvorderlijke gegevens worden in de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens omschreven als gegevens over een natuurlijk persoon of rechtspersoon die zijn verkregen in het kader van een strafvorderlijk onderzoek en die het openbaar ministerie in een strafdossier of langs geautomatiseerde weg verwerkt. Het betreft hier dus zaken in de vervolgingsfase en politie onderzoeken die nog niet zijn afgerond.

³⁴ Dit zijn gegevens die de politie nodig heeft voor de uitvoering van zijn taak. Het betreft zaken die (nog) niet in het strafvorderlijke traject verkeren.

³⁵ Zie de Toezichtsrapportage van de Commissie nr. 11b betreffende de rechtmatigheid van de uitvoering van de Wet veiligheidsonderzoeken door de AIVD, op het moment van publicatie van dit rapport nog niet verschenen.

kan ingevolge de diverse mandaatbesluiten het Hoofd Bureau Personele Veiligheid onder mandaat de handtekening zetten.

5.1 Termijnen

Artikel 6 jo. artikel 2 van de Wvo bepaalt dat de Minister van Defensie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken, beslist omtrent het afgeven van een verklaring. Uit het onderzoek van de Commissie is gebleken dat de MIVD de wettelijke termijn veelal overschrijdt in gevallen waarin het veiligheidsonderzoek gegevens oplevert die vallen onder de categorieën van artikel 7, tweede lid, Wvo. De Commissie acht dit niet in overeenstemming met artikel 6 van de Wvo. Zij constateert voorts dat in voorkomende gevallen een strikt aanhouden van de wettelijke termijn de zorgvuldige uitvoering van het veiligheidsonderzoek in de weg zou kunnen staan, en onderschrijft de keuze van de MIVD in dit geval voorrang te verlenen aan het belang van de nationale veiligheid. Tevens merkt de Commissie op dat de MIVD momenteel werkt aan het verkorten van de doorlooptijden van de veiligheidsonderzoeken.

De structurele overschrijding van de wettelijke termijn is overigens eerder geconstateerd in de door de Minister op 11 oktober 2004 aan de Tweede Kamer aangeboden rapportage Toets van de uitvoerbaarheid van de Wet veiligheidsonderzoeken.³⁶ In dit kader is aanbevolen om de redenen voor een aanvaardbare overschrijding van de termijn van acht weken limitatief in de Wvo op te nemen. De Commissie stelt vast dat deze aanbeveling vooralsnog niet is overgenomen in de voorgestelde wetswijziging.

5.2 Weigeringsgronden

Ingevolge artikel 8, tweede lid, van de Wvo kan de verklaring slechts worden geweigerd indien onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat de betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen of indien het veiligheidsonderzoek onvoldoende gegevens heeft kunnen opleveren. Het al eerder aan de orde gekomen artikel 7, tweede lid, van de Wvo geeft een opsomming van de categorieën die bij de beoordeling kunnen worden betrokken en aldus als weigeringsgrond kunnen worden opgevoerd.

5.2.1 Justitiële gegevens

Artikel 7, tweede lid, onder a, Wvo spreekt van justitiële inlichtingen. Justitiële antecedenten worden verkregen met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Wet op de justitiële gegevens en de Wet politieregisters. De beoordeling van justitiële antecedenten in het kader van een veiligheidsonderzoek geschiedt aan de hand van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie en de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Koninklijke Marechaussee.

Ingevolge artikel 3 van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie handelt de Minister van Defensie overeenkomstig deze beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Artikel 4 van de Beleidsregeling noemt een aantal antecedenten waarbij de verklaring wordt geweigerd dan wel ingetrokken. Dit gebeurt in het geval van veroordeling ten gevolge van een misdrijf

³⁶ *Kamerstukken II 2004/05, 29 843, nr. 1, p. 12-13.*

tegen de publieke zaak, een misdrijf tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de gezondheid, een zedendelict, een veroordeling op grond van de Opiumwet, een veroordeling tot zes maanden (on)voorwaardelijke vrijheidsstraf of meer of wanneer men meermalen is veroordeeld waarbij de optelsom van de veroordelingen zes maanden of meer bedraagt. Wanneer er sprake is van één of meerdere veroordelingen, maar niet van een in artikel 4 genoemde situatie, geldt ingevolge artikel 6 van de Beleidsregeling dat het individuele geval van betrokkene centraal staat. In de afweging dienen te worden beschouwd de ernst van de gepleegde strafbare feiten, de zwaarte van opgelegde straffen en maatregelen, recidive, het aandeel van betrokkene bij delicten, de leeftijd van betrokkene, het persoonlijk profiel, de ouderdom van het antecedent, rehabilitatie/resocialisatie, sepots en de vereisten van de (geambieerde) vertrouwensfunctie.

De Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Koninklijke Marechaussee stelt dat de verklaring wordt geweigerd of ingetrokken indien betrokkene is veroordeeld voor een misdrijf. De aard van het misdrijf en de zwaarte van de veroordeling spelen in dit geval geen rol. Deze verzwaarde eisen ten behoeve van de vertrouwensfuncties bij de Koninklijke Marechaussee moeten worden gezien in het licht van de taakstelling van de Politiewet 1993³⁷ alsmede artikel 60 van de WIV 2002³⁸, aldus artikel 4 van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Koninklijke Marechaussee.³⁹ Wanneer sprake is van een overtreding, een geseponeerde strafzaak of een transactie staat het individuele geval centraal, en gelden ingevolge artikel 5 van de Beleidsregeling dezelfde punten van afweging als genoemd in artikel 6 van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie.

Wanneer de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie ter vergelijking naast de interne regeling van de AIVD wordt gelegd, valt een tweetal zaken op. Zo wordt ingevolge artikel 4, onder d, van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie de verklaring van geen bezwaar geweigerd indien de betrokkene is veroordeeld op grond van de Opiumwet. Deze categorische weigering ten aanzien van opiumdelicten is in de interne regeling van de AIVD niet terug te vinden. Ook de grens van zes maanden die wordt genoemd in artikel 4, onder e en f, van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie komt in het Handboek veiligheidsonderzoeken van de AIVD niet voor. De Commissie wil hiermee niet zeggen dat zij de benadering van de ene dienst preferereert boven die van de andere. Zij beveelt echter een betere afstemming van de regelingen van beide diensten aan.

De Commissie merkt op dat de beide hierboven beschreven beleidsregels ten aanzien van de justitiële antecedenten sterk verouderd zijn. Zij stammen uit 1997 en zijn vlak na de totstandkoming van de WVO 1996 opgesteld. De AIVD heeft in 2002 de onderzoeksvragen en overwegingen die in het kader van een veiligheidsonderzoek van belang zijn gemoderniseerd en verwerkt in een handboek.⁴⁰ De MIVD heeft aangegeven voornemens te zijn eveneens de bestaande beleidsregelingen te actualiseren.⁴¹ De Commissie herinnert de

³⁷ De taakstelling van de Koninklijke Marechaussee staat beschreven in artikel 6 van de Politiewet 1993.

³⁸ Op basis van artikel 60 van de WIV 2002 is de commandant van de Koninklijke Marechaussee bevoegd om werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de AIVD.

³⁹ Deze verzwaarde eisen zijn tevens reden tot het anders aanmerken van de veiligheidsonderzoeken ten behoeve van de Koninklijke Marechaussee, te weten als E- en D-onderzoeken.

⁴⁰ Zie de Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 11 oktober 2004, *Kamerstukken II* 2004/05, 29 843, nr. 1, p.1.

⁴¹ Zie de Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 11 oktober 2004, *Kamerstukken II* 2004/05, 29 843, nr. 1, p.17.

MIVD eraan dat dit tot op heden niet is gebeurd. Zij dringt er bij de Minister dan ook op aan om te doen voorzien in een actualisering van de beleidsregelingen. De Commissie wijst hierbij op de hierboven reeds beschreven gewenste afstemming van de regeling van de MIVD met die van de AIVD.

De Commissie constateert op basis van de dossiers die zij heeft onderzocht dat de MIVD de justitiële gegevens in het kader van de veiligheidsonderzoeken beoordeelt binnen de in de beleidsregelingen gestelde kaders.

5.2.2 Staatsgevaarlijke activiteiten en betrokkenheid bij antidemocratische organisaties

In artikel 7, tweede lid, onder b en c, van de Wvo wordt de soort gegevens genoemd die te vinden zijn in de informatiesystemen van de AIVD en de MIVD zelf. Het betreft hier gegevens betreffende deelneming of steunverlening aan activiteiten die de nationale veiligheid kunnen schaden en gegevens betreffende lidmaatschap van of steunverlening aan organisaties die doeleinden nastreven, dan wel ter verwezenlijking van hun doeleinden middelen hanteren, die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde. Wanneer tijdens een veiligheidsonderzoek deze gegevens boven tafel komen, kan er aanleiding zijn om niet over te gaan tot het afgeven van de verklaring. De wettelijke categorieën van artikel 7, tweede lid, onder b en c, van de Wvo zijn door de MIVD niet nader uitgewerkt in een interne regeling. Hoewel de Commissie begrijpt dat de bovenstaande materie van geval tot geval zal moeten worden bekeken, vraagt zij de MIVD desondanks bij een eventuele revisie van de verouderde Werkinstructie veiligheidsonderzoeken aandacht te besteden aan dit onderwerp, bij voorkeur overeenkomstig de afspraak van artikel 2.1 van het Convenant inzake de samenwerking tussen de diensten in overleg en afstemming met de AIVD.

De Commissie constateert op basis van de dossiers die zij heeft onderzocht dat de MIVD bij de beoordeling van de categorieën als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder b en c, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader treedt.

5.2.3 Persoonlijke gedragingen en omstandigheden

Artikel 7, tweede lid, onder d, van de Wvo bepaalt dat in het veiligheidsonderzoek ook wordt gekeken naar gegevens betreffende overige persoonlijke gedragingen en omstandigheden, naar aanleiding waarvan betwijfeld mag worden of de betrokkene de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen. Deze niet nader bepaalde wettelijke categorie is door de MIVD niet uitgewerkt in een interne regeling. De Commissie beveelt de Minister aan in een dergelijke uitwerking te doen voorzien. Een (interne) richtlijn ten aanzien van deze wettelijke bepaling zou tegemoetkomen aan eisen van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid. Het spreekt vanzelf dat hierbij de beoordeling van het individuele geval steeds voorop dient te blijven staan. De Commissie acht het daarbij wenselijk dat op dit vlak in de lijn van artikel 2.1 van het Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD wordt voorzien in een gedegen afstemming met de AIVD.

De Commissie constateert dat de MIVD bij de beoordeling van de overige persoonlijke gedragingen als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder d, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader is getreden.

5.2.4 Onvoldoende gegevens

Artikel 8, tweede lid, van de Wvo geeft aan dat de verklaring kan worden geweigerd indien het veiligheidsonderzoek onvoldoende gegevens heeft kunnen opleveren om een oordeel te geven over het al dan niet verstrekken van de verklaring. In beginsel rust bij de MIVD een inspanningsverplichting om binnen de grenzen van het redelijke al datgene te doen wat nodig is om de voor een verantwoorde oordeelsvorming benodigde gegevens te verkrijgen. Zij kan zich niet beroepen op het ontbreken van voldoende gegevens indien zij zelf bij het verzamelen van gegevens tekort is geschoten.⁴²

Wanneer de betrokkene echter (langdurig) verblijf in het buitenland heeft gehouden, is de MIVD afhankelijk van informatie van buitenlandse zusterdiensten. De MIVD richt zich tot deze zusterdiensten indien de betrokkene nog geen vijf jaar in Nederland woonachtig is of de laatste vijf jaar niet in Nederland heeft gewoond. Deze informatie kan worden ingewonnen op grond van artikel 59 van de WIV 2002. Het eerste lid van dit artikel bepaalt dat de Directeur van de MIVD zorg draagt voor het onderhouden van verbindingen met daarvoor in aanmerking komende inlichtingen- en veiligheidsdiensten van andere landen. Wanneer er geen samenwerkingsrelatie op beveiligingsgebied met de betreffende zusterdienst bestaat en er ook anderszins geen mogelijkheden zijn deze gegevens te verkrijgen, zal de verklaring worden geweigerd wegens onvoldoende gegevens. Het ontbreken van een samenwerkingsverband kan tot reden hebben dat de betreffende zusterdienst niet de vereiste prioriteit geeft aan de naleving van mensenrechten of dat er vraagtekens kunnen worden gezet bij de professionaliteit, de betrouwbaarheid en de democratische inbedding van de dienst. Dit laatste is in overeenstemming met de waarborgen die worden genoemd in artikel 59, vierde lid, van de WIV 2002.

Het weigeren van de verklaring op grond van onvoldoende gegevens zou naar het inzicht van de Commissie nadere uitwerking verdienen in de (interne) regelgeving van de MIVD. De Commissie beveelt de Minister aan hierin te voorzien, waarbij in lijn met het al eerder genoemde artikel 2.1 van het Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD afstemming kan plaatsvinden met de AIVD.

De Commissie constateert dat de MIVD bij de beoordeling van de weigeringsgrond onvoldoende gegevens als bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader is getreden.

5.3 Beveiligingsbevorderende informatie

Indien tijdens een veiligheidsonderzoek blijkt van gegevens die op zichzelf genomen niet zwaar genoeg zijn om een verklaring te weigeren, maar die de betrokken persoon uit beveiligings oogpunt kwetsbaar maken, dan kunnen deze gegevens aan de werkgever van de betrokken persoon worden verstrekt na de afgifte (dan wel verlenging) van de verklaring.⁴³ In de memorie van toelichting op de Wvo is vastgelegd dat de informatie in zulke gevallen uitsluitend schriftelijk wordt verstrekt, onder mededeling van het doel (beveiligingsbegeleiding) waarvoor ze worden verstrekt. De bepalingen uit de WIV 2002 dienen daarbij in acht te worden genomen.⁴⁴

⁴² *Kamerstukken II 1995/96*, 24 023, nr. 5, p. 8.

⁴³ *Kamerstukken II 1995/96*, 24 023, nr. 5, p. 6.

⁴⁴ *Kamerstukken II 1994/95*, 24 023, nr. 3 (MvT), p. 9.

In voorkomende gevallen heeft de MIVD op grond van artikel 36 van de WIV 2002 door middel van een ambtsbericht gegevens verstrekt aan de commandant van het betreffende krijgsmachtonderdeel. De MIVD achtte de informatie onvoldoende gewichtig om de verklaring van de betrokkenen in te trekken, maar vond de feiten van dien aard dat de commandant in verband met beveiligingsaspecten daarvan verwittigd diende te worden. De Commissie constateert dat deze gegevensverstrekking heeft plaatsgevonden binnen de hiervoor gestelde wettelijke kaders.⁴⁵

5.4 *Hernieuwd veiligheidsonderzoek*

Ingevolge artikel 9 van de Wvo kan na verloop van tijd een hernieuwd veiligheidsonderzoek worden ingesteld naar een persoon die een vertrouwensfunctie vervult. Dit kan gebeuren nadat een termijn van vijf jaren of een veelvoud daarvan is verstreken of wanneer er sprake is van feiten of omstandigheden die een dergelijk hernieuwd veiligheidsonderzoek rechtvaardigen. Artikel 10, eerste lid, van de Wvo bepaalt dat de Minister van Defensie⁴⁶, in overeenstemming met de voor het beleidsterrein verantwoordelijke Minister dan wel het bevoegd gezag van een Hoog College van Staat, bevoegd is tot het intrekken van de verklaring, indien hem blijkt dat onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat de betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen. Bij de beoordeling van een hernieuwd veiligheidsonderzoek wordt dus aangesloten bij de weigeringsgronden die gelden voor de normale veiligheidsonderzoeken. Ten aanzien van de uitvoering van de hernieuwde veiligheidsonderzoeken geldt de Werkinstructie veiligheidsonderzoeken van de MIVD.

Een hernieuwd veiligheidsonderzoek uitgevoerd door de MIVD ten aanzien van vertrouwensfunctionarissen bij het Ministerie van Defensie heeft een aantal keren de ontdekking opgeleverd van justitiële antecedenten van geruime tijd geleden, waarbij in sommige gevallen tevens voor het veiligheidsonderzoek relevante veranderde persoonlijke omstandigheden werden geconstateerd. Deze gegevens vormden op grond van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie voldoende aanleiding voor de MIVD om betrokkene een brief te sturen waarin de intrekking van de verklaring werd aangekondigd. In deze gevallen bracht de betrokkene hiertegen in dat de leidinggevende bekend was met de justitiële antecedenten en/of gewijzigde persoonlijke omstandigheden en desondanks geen melding heeft gedaan van deze feiten of omstandigheden zoals bedoeld in artikel 9 van de Wvo. In voorkomende gevallen wees betrokkene tevens op eerdere beslissingen in het arbeidsrechtelijk traject waarin de feiten of omstandigheden reeds aan de orde waren gekomen. Aan de arbeidsrechtelijke of disciplinaire afdoening enerzijds en het uitblijven van een reactie overeenkomstig de vereisten van de Wvo anderzijds heeft de betrokkene het vertrouwen mogen ontlenen dat de feiten of omstandigheden zonder consequenties voortvloeiend uit de Wvo zouden blijven, aldus het verweer. Hierbij werd verwezen naar het bestuursrechtelijke karakter van de intrekking van de verklaring, welke een beschikking is in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht en derhalve in overeenstemming dient te zijn met de beginselen van behoorlijk bestuur. Eén van deze beginselen is het vertrouwensbeginsel. Dit beginsel houdt in – verkort weergegeven – dat het bestuursorgaan gedane toezeggingen, uitlatingen of gewekt vertrouwen niet mag beschamen.

⁴⁵ Zie tevens het Toezichtsrapport nr. 9b betreffende het onderzoek van de Commissie van Toezicht naar de door de MIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005. *Kamerstukken II* 2006/07, 29 924, nr. 14. Zie www.ctivd.nl.

⁴⁶ Hier geldt eenzelfde mandaatregeling als bij de normale veiligheidsonderzoeken. De Secretaris-Generaal is aldus bevoegd.

In het vervolgetraject werd in deze gevallen ingegaan op de vraag in hoeverre het geschonden vertrouwen valt aan te merken als bijzondere omstandigheden bedoeld in artikel 3 van de Beleidsregeling justitiële antecedenten bij veiligheidsonderzoeken Defensie, als gevolg waarvan van de beleidsregeling kan worden afgeweken. Hiertoe vond een afweging plaats tussen enerzijds het vertrouwensbeginsel en anderzijds het belang van de nationale veiligheid dat aan de Wvo ten grondslag ligt. Naar aanleiding van deze afweging is in de regel besloten niet over te gaan tot het intrekken van de verklaring.

De Commissie acht de bovenstaande gang van zaken tegengesteld aan de uitgangspunten van de Wvo zoals die zijn beschreven in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. Met de wet werd beoogd de regeling van vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken uit het verband van de ambtelijke rechtspositieregeling los te maken. Het behartigen van het belang van de nationale veiligheid werd benoemd als iets dat uit zijn aard geen verband houdt met de regeling van de ambtelijke rechtspositie.⁴⁷ De wetgever heeft er met nadruk op gewezen dat de vraag welke gevolgen voor de arbeidsrelatie verbonden mogen en moeten worden aan de noodzaak om betrokkene uit de functie te ontheffen, los staat van de vraag of de verklaring moet worden afgegeven.⁴⁸ De bovenstaande situatie, waarin het vertrouwensbeginsel wordt afgewogen tegen het belang van de nationale veiligheid dat aan de Wvo ten grondslag ligt, beoordeelt de Commissie dan ook als strijdig met de uitgangspunten van de Wvo.

De Commissie wijst op dit punt tevens op artikel 14 van de Wvo. De wetgever heeft het ingevolge artikel 14 jo. artikel 10, tweede lid, van de Wvo strafbaar gesteld wanneer de werkgever de betrokken persoon niet binnen acht weken na de intrekking van de verklaring uit de vertrouwensfunctie ontheft. Deze strafbaarstelling drukt het zwaarwegende belang van de nationale veiligheid uit dat wordt geschonden indien betrokkene op een vertrouwensfunctie blijft zitten terwijl er onvoldoende waarborgen aanwezig zijn dat betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfuncties voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen. De nalatigheid van de verantwoordelijke commandant om feiten of omstandigheden te melden bij de MIVD zou er naar het inzicht van de Commissie niet toe mogen leiden dat in de praktijk een situatie ontstaat dat aan personen die op grond van de beleidsregeling de verklaring zou moeten worden geweigerd toch de vertrouwensfunctie blijven bekleden. Naar het oordeel van de Commissie wordt in deze situatie, mede gezien de strafbaarstelling bedoeld in artikel 14 van de Wvo, onvoldoende gewicht toegekend aan het belang van de nationale veiligheid.

Op 7 november 2005 is een Aanwijzing van de Secretaris-Generaal⁴⁹ van kracht geworden betreffende de melding van bijzondere gebeurtenissen aan de politieke en ambtelijke leiding van Defensie. Onder bijzondere gebeurtenis wordt iedere gebeurtenis verstaan waarvan men weet of vermoedt dat deze publicitair en/of politiek aandacht kan trekken, dan wel om concrete maatregelen vraagt. In deze aanwijzing staat dat bijzondere gebeurtenissen die een strafbaar feit of het vermoeden van het plegen van een strafbaar feit betreffen per ommegaande aan de MIVD behoren te worden gemeld. De Commissie onderschrijft het belang van deze regeling, doch beveelt aan dat er wordt voorzien in een duidelijker regeling waarin het melden van voor de verklaring relevante incidenten centraal staat en dit niet, zoals nu het geval is, zijdelings is geregeld in de bedoelde aanwijzing. Naar het oordeel van de Commissie dient helder te worden geregeld in welke gevallen de commandant van een

⁴⁷ *Kamerstukken II 1994/95*, 24 023, nr. 3, p. 2.

⁴⁸ *Kamerstukken II 1994/95*, 24 023, nr. 3, p. 15.

⁴⁹ Aanwijzing SG A/906, Melding bijzondere gebeurtenissen.

krijgsmachtonderdeel melding behoort te doen bij de MIVD. Ook behoort het voor betrokkene duidelijk te zijn dat een eventuele disciplinaire of arbeidsrechtelijke afdoening niets afdoet aan de mogelijkheid van een later in te stellen hernieuwd veiligheidsonderzoek als bedoeld in de Wvo.

De Commissie beveelt aan dat er beter dan nu het geval is wordt voorzien in voorlichting binnen het Ministerie van Defensie betreffende de uitgangspunten van de Wvo en de gevolgen die het intrekken van de verklaring heeft. Zij sluit hierbij aan bij de Memorie van Toelichting van de Wvo, waarin staat dat de werkgever de betrokkene dient te informeren over de gevolgen van de aanmelding in het kader van de Wvo bij de bevoegde inlichtingen- en veiligheidsdienst en tevens opmerkzaam moet maken op de mogelijkheid van latere, hernieuwde veiligheidsonderzoeken.⁵⁰ Deze voorlichting houdt naar het oordeel van de Commissie echter niet op bij het moment dat de werkgever de betrokkene informeert wanneer deze solliciteert naar een vertrouwensfunctie. Het is de verantwoordelijkheid van de werkgever, in casu het Ministerie van Defensie, om er zorg voor te dragen dat de beleidsregeling ter beoordeling van (hernieuwde) veiligheidsonderzoeken algemeen bekend is en blijft. In het kader van de hierboven beschreven problematiek moet bij deze voorlichting met name worden ingegaan op de scheiding tussen een eventuele disciplinaire of arbeidsrechtelijke reactie op een incident en het traject dat naar aanleiding van een incident in het kader van de Wet veiligheidsonderzoeken wordt ingezet.

6. Uniformiteit en uitwisselbaarheid

De Commissie heeft zich de vraag gesteld of de huidige uitvoering van de Wet veiligheidsonderzoeken recht doet aan de wettelijke uitgangspunten zoals die zijn genoemd in de Memorie van Toelichting bij het toenmalige wetsvoorstel. Punt van aandacht was voor de Commissie met name de wens van de wetgever te voorzien in een algemene regeling die alle veiligheidsonderzoeken zou omvatten en het daarmee samenhangende belang van uniformiteit van de veiligheidsonderzoeken en uitwisselbaarheid van de verklaringen. Het onlangs hernieuwde Convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD, waarin het streven naar harmonisatie van veiligheidsonderzoeken is opgenomen, vormt voor de Commissie reden te meer hieraan een slotopmerking te besteden.

Tussen de MIVD en de AIVD vindt tot op heden geen uitwisseling van de verklaringen plaats. Redenen hiervoor zijn de verschillen tussen de diensten in zowel uitvoering als beoordeling van corresponderende onderzoeken. Zoals in paragraaf 4.3 reeds is beschreven, is de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken door de MIVD anders ingericht dan die bij de AIVD. Een in het oog springend verschil is dat de AIVD in tegenstelling tot de MIVD rechtstreekse toegang heeft tot strafvorderlijke gegevens en gegevens uit politieregisters. Hierdoor heeft de verklaring afgegeven door de MIVD een andere waarde dan die van de AIVD. Ook ten aanzien van de beoordeling van de veiligheidsonderzoeken zijn er verschillen tussen de MIVD en de AIVD. In paragraaf 5.2 zijn de verschillen aangegeven, bijvoorbeeld in de beoordeling van justitiële gegevens. De in paragraaf 5.4 beschreven problematiek met betrekking tot de hernieuwde veiligheidsonderzoeken draagt bij aan de verschillen. Wanneer immers niet kan worden uitgegaan van het feit dat de verklaring afgegeven naar aanleiding van een hernieuwd veiligheidsonderzoek ook daadwerkelijk betekent dat betrokkene onder alle omstandigheden de uit de vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk zal volbrengen, zal de verklaring afgegeven door de ene dienst niet zonder meer door de andere dienst kunnen worden overgenomen.

⁵⁰ *Kamerstukken II 1994/95, 24 023, nr. 3, p. 14.*

De Commissie constateert dat dit niet in overeenstemming is met zowel de gewenste uitwisselbaarheid van de verklaringen als het in de wetsgeschiedenis genoemde uitgangspunt te voorzien in uniformiteit van de veiligheidsonderzoeken. De Commissie beveelt aan dat de MIVD en de AIVD waar mogelijk voorzien in enerzijds harmonisatie in de inrichting van de uitvoering van de onderzoeken en anderzijds in de ontwikkeling van een gezamenlijk beoordelingskader voor het afgeven van de verklaring.

7. Conclusies en aanbevelingen

- 7.1 De Commissie constateert dat de uitvoering van de veiligheidsonderzoeken door de MIVD plaatsvindt in overeenstemming met de bepalingen van de Wvo en de WIV 2002.
De Commissie constateert tevens dat de uitvoering van de B- en D-onderzoeken niet in overeenstemming is met de interne Werkinstructie van de MIVD. De Commissie is echter van oordeel dat het uitgebreider onderzoek waarvan in de praktijk sprake is, wordt gerechtvaardigd door het belang van de nationale veiligheid, mede gelet op de uitvoering van dezelfde categorie veiligheidsonderzoeken door de AIVD. Zij acht daarom de uitvoering van de B- en D-onderzoeken in overeenstemming met de daaraan te stellen eisen en beveelt aan de interne Werkinstructie op dit punt in overeenstemming te brengen met de werkwijze in de praktijk. (paragraaf 4.2)
- 7.2 De Commissie beveelt de Minister aan spoedig te doen voorzien in een geactualiseerde versie van de verouderde Werkinstructie veiligheidsonderzoeken (paragraaf 4.2) en de eveneens verouderde beleidsregelingen ter beoordeling van de veiligheidsonderzoeken (paragraaf 5.2).
- 7.3 Uit het onderzoek van de Commissie is gebleken dat de MIVD de wettelijke termijn van artikel 6 van de Wvo veelal overschrijdt in gevallen waarin het veiligheidsonderzoek gegevens oplevert die kunnen leiden tot het weigeren dan wel intrekken van de verklaring van geen bezwaar. (paragraaf 5.1)
- 7.4 De Commissie constateert op basis van de dossiers die zij heeft onderzocht dat de MIVD de justitiële gegevens in het kader van de veiligheidsonderzoeken beoordeelt binnen de kaders gesteld in de beleidsregeling. (paragraaf 5.2)
- 7.5 De Commissie constateert op basis van de dossiers die zij heeft onderzocht dat de MIVD bij de beoordeling van de categorieën als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder b en c, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader treedt. (paragraaf 5.2)
- 7.6 De Commissie beveelt de Minister aan in een uitwerking te doen voorzien van de categorie persoonlijke gedragingen en omstandigheden als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder d, van de Wvo. Overigens constateert de Commissie dat de MIVD bij de beoordeling van de overige persoonlijke gedragingen als bedoeld in artikel 7, tweede lid, onder d, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader is getreden. (paragraaf 5.2)
- 7.7 Het weigeren van de verklaring van geen bezwaar op grond van onvoldoende gegevens zou naar het inzicht van de Commissie nadere uitwerking verdienen in de (interne) regelgeving van de MIVD. Overigens constateert de Commissie dat de MIVD bij de beoordeling van de weigeringsgrond “onvoldoende gegevens” als

bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Wvo niet buiten het wettelijk kader is getreden. (paragraaf 5.2)

- 7.8 De Commissie constateert dat de verstrekking van beveiligingsbevorderende informatie door de MIVD heeft plaatsgevonden binnen de hiervoor gestelde wettelijke kaders. (paragraaf 5.3)
- 7.9 De Commissie beoordeelt de situatie waarin het bestuursrechtelijke vertrouwensbeginsel in arbeidsrechtelijke verhoudingen wordt afgewogen tegen het belang van de nationale veiligheid dat aan de Wvo ten grondslag ligt als strijdig met de uitgangspunten van de Wvo. Zij beveelt in dit soort situaties aan het belang van de nationale veiligheid als doorslaggevend te beoordelen en te voorzien in voorlichting binnen het Ministerie van Defensie betreffende de uitgangspunten van de Wvo en de gevolgen die het intrekken van de verklaring van geen bezwaar heeft. (paragraaf 5.4)
- 7.10 De Commissie beveelt aan dat de MIVD en de AIVD waar mogelijk voorzien in enerzijds harmonisatie in de inrichting van de uitvoering van de onderzoeken en anderzijds in de ontwikkeling van een gezamenlijk beoordelingskader in het licht van het afgeven van de verklaring van geen bezwaar. (paragraaf 4.3 en paragraaf 6)

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Commissie d.d. 24 januari 2007